

CONVENȚIA-CADRU A CONSILIULUI
EUROPEI PRIVIND VALOAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL PENTRU
SOCIETATE

ȘTAMPILĂ INDESCIFRABILĂ

Preambul

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentei Convenții,
Considerând că unul dintre scopurile Consiliului Europei este acela de a realiza o mai mare unitate între membrii săi în scopul salvării și promovării idealurilor și principiilor, bazate pe respectarea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept, care sunt moștenirea lor comună;

Recunoscând necesitatea de a așeza oamenii și valorile umane în centrul unui concept extins și interdisciplinar al patrimoniului cultural;

Subliniind valoarea și potențialul patrimoniului cultural utilizat cu înțelepciune ca resursă pentru dezvoltarea durabilă și calitatea vieții într-o societate în continuă evoluție;

Recunoscând că fiecare persoană are dreptul de a se implica în patrimoniul cultural pe care îl alege, respectând în același timp drepturile și libertățile celorlalți, ca aspect al dreptului de a participa liber la viața culturală, consacrat în Declarația Universală a Drepturilor Omului a Națiunilor Unite (1948) și garantate de Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale (1966);

Convinse de necesitatea implicării fiecăruia în procesul continuu de definire și gestionare a patrimoniului cultural;

Convinse de temeinicia principiului politicilor de patrimoniu și al inițiativelor educaționale care tratează toate tipurile de patrimoniu cultural în mod echitabil și promovează astfel dialogul între culturi și religii;

Referindu-se la diferitele instrumente ale Consiliului Europei, în special Convenția culturală europeană (1954), Convenția pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei (1985), Convenția europeană pentru protejarea patrimoniului arheologic (1992, revizuită) și Convenția Europeană a Peisajului (2000);

Convinse de importanța creării unui cadru paneuropean de cooperare în procesul dinamic de punere în aplicare a acestor principii;

Au convenit asupra următoarelor:

Secțiunea I - Scopuri, definiții și principii

Articolul 1 - Obiectivele convenției

Părțile prezentei Convenții convin să:

- a. recunoască faptul că drepturile privind patrimoniul cultural sunt inerente dreptului de a participa la viața culturală, așa cum este definit în Declarația Universală a Drepturilor Omului;

Stampilă indescifrabilă

- b. recunoască responsabilitatea individuală și colectivă față de patrimoniul cultural;
- c. sublinieze că acțiunea de conservare a patrimoniului cultural și utilizarea sa sustenabilă au ca obiectiv dezvoltarea umană și calitatea vieții;
- d. ia măsurile necesare pentru aplicarea prevederilor prezentei Convenții referitoare la:
 - rolul patrimoniului cultural în construirea unei societăți pașnice și democratice, precum și în procesele de dezvoltare durabilă și de promovare a diversității culturale,
 - o mai bună sinergie a competențelor între toți actorii publici, instituționali și privați implicați.

Articolul 2 – Definiții

În sensul prezentei Convenții:

- a. Patrimoniul cultural este un ansamblu de resurse moștenite din trecut pe care oamenii le identifică, independent de regimul de proprietate, ca o reflectare și expresie a valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor lor în continuă evoluție. Acesta include toate aspectele mediului care rezultă din interacțiunea dintre oameni și locuri de-a lungul timpului;
- b. O comunitate patrimonială este formată din persoane care prețuiesc aspecte specifice ale patrimoniului cultural pe care doresc, în cadrul acțiunii publice, să le susțină și să le transmită generațiilor viitoare.

Articolul 3 - Patrimoniul comun al Europei

Părțile convin să promoveze o recunoaștere a patrimoniului comun al Europei, care constă în:

- a. toate formele de patrimoniu cultural din Europa, care împreună constituie o sursă comună de amintire, înțelegere, identitate, coeziune și creativitate și
- b. idealurile, principiile și valorile, derivate din experiența dobândită prin progres și conflicte din trecut, care favorizează dezvoltarea unei societăți pașnice și stabile, bazate pe respectarea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept.

Articolul 4 - Drepturi și responsabilități referitoare la patrimoniul cultural

Părțile recunosc că:

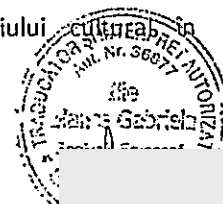
- a. orice persoană, singură sau în comun, are dreptul de a beneficia de patrimoniul cultural și de a contribui la îmbogățirea acestuia;
- b. orice persoană, singură sau în comun, are responsabilitatea de a respecta patrimoniul cultural al altora la fel de mult ca propriul patrimoniu și, în consecință, patrimoniul comun al Europei;
- c. exercitarea dreptului la patrimoniul cultural poate fi supusă numai acelor restricții care sunt necesare într-o societate democratică pentru protejarea interesului public și a drepturilor și libertăților altora.

Articolul 5 - Legea și politicile patrimoniului cultural

Părțile se angajează să:

- a. recunoască interesul public asociat elementelor patrimoniului cultural în conformitate cu importanța acestora pentru societate;

Stampilă indescifrabilă

- b. sporească valoarea patrimoniului cultural prin identificarea, studiul, interpretarea, protejarea, conservarea și prezentarea acestuia;
- c. asigure, în contextul specific al fiecărei Părți, existența dispozițiilor legislative pentru exercitarea dreptului la patrimoniu cultural, astfel cum este definit la articolul 4;
- d. faciliteze un climat economic și social care sprijină participarea la activitățile de patrimoniu cultural;
- e. promoveze protecția patrimoniului cultural ca factor central al obiectivelor conjugate ale dezvoltării durabile, diversității culturale și creativității contemporane;
- f. recunoască valoarea patrimoniului cultural situat pe teritoriile aflate sub jurisdicția lor, indiferent de originea acestuia;
- g. elaboreze strategii integrate pentru a facilita punerea în aplicare a prevederilor prezentei Convenții.

Articolul 6 – Efecte ale Convenției

Nici o dispoziție a prezentei Convenții nu va fi interpretată astfel încât să:

- a. limiteze sau să submineze drepturile omului și libertățile fundamentale care pot fi protejate prin instrumente internaționale, îndeosebi Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- b. afecteze prevederile mai favorabile referitoare la patrimoniul cultural și la mediu cuprinse în alte instrumente juridice naționale sau internaționale;
- c. creeze drepturi executorii.

Secțiunea a II-a - Contribuția patrimoniului cultural la societate și dezvoltarea umană

Articolul 7 - Patrimoniu cultural și dialog

Părțile se angajează, prin autoritățile publice și alte organisme competente, să:

- a. încurajeze reflecția asupra eticii și metodelor de prezentare a patrimoniului cultural, precum și respectarea diversității interpretărilor;
- b. stabilească procese de conciliere pentru a aborda în mod echitabil situațiile în care valori contradictorii sunt asociate aceluiași patrimoniu cultural de către diferite comunități;
- c. dezvolte cunoașterea patrimoniului cultural ca resursă pentru a facilita coexistența pașnică prin promovarea încrederii și înțelegerii reciproce în vederea rezolvării și prevenirii conflictelor;
- d. integreze aceste abordări în toate aspectele educației și formării pe tot parcursul vieții.

Articolul 8 - Mediu, patrimoniu și calitatea vieții

Părțile se angajează să utilizeze toate aspectele legate de patrimoniu ale mediului cultural pentru a:

- a. îmbogăți procesele de dezvoltare economică, politică, socială și culturală și de amenajare a teritoriului, recurgând la evaluări de impact asupra patrimoniului cultural și adoptând strategii de atenuare a efectelor negative acolo unde este necesar;

Stampilă indescifrabilă

- b. promova o abordare integrată a politicilor privind diversitatea culturală, biologică, geologică și de peisaj pentru a realiza un echilibru între aceste elemente;
- c. consolida coeziunea socială prin stimularea unui sentiment de responsabilitate comună față de locurile în care locuiesc oamenii;
- d. promova un obiectiv de calitate pentru creații contemporane care se inserează în mediu fără a pune în pericol valorile sale culturale.

Articolul 9 - Utilizarea durabilă a patrimoniului cultural

Pentru a susține patrimoniul cultural, Părțile se angajează să:

- a. promoveze respectul pentru integritatea patrimoniului cultural, asigurându-se că deciziile privind schimbarea includ o înțelegere a valorilor sale culturale;
- b. definească și să promoveze principii pentru management durabil și să încurajeze întreținerea;
- c. se asigure că toate reglementările tehnice generale iau în considerare cerințele specifice ale conservării patrimoniului cultural;
- d. promoveze utilizarea materialelor, tehnicilor și abilităților bazate pe tradiție și să exploreze potențialul acestora pentru aplicare contemporană;
- e. promoveze intervențiile de înaltă calitate prin sisteme de calificare și acreditare profesională pentru persoane, întreprinderi și instituții.

Articolul 10 - Patrimoniul cultural și activitatea economică

Pentru a valorifica pe deplin potențialul patrimoniului cultural ca factor în dezvoltarea economică durabilă, Părțile se angajează să:

- a. crească gradul de conștientizare și să utilizeze potențialul economic al patrimoniului cultural;
- b. ia în considerare caracterul specific și interesele patrimoniului cultural la elaborarea politicilor economice; și
- c. se asigure că aceste politici respectă integritatea patrimoniului cultural fără a compromite valorile sale intrinseci.

Secțiunea III - Responsabilitatea comună pentru patrimoniul cultural și participarea publicului

Articolul 11 - Organizarea responsabilităților publice pentru patrimoniul cultural

În gestionarea patrimoniului cultural, Părțile se angajează să:

- a. promoveze o abordare integrată și bine informată de către autoritățile publice din toate sectoarele și la toate nivelurile;
- b. dezvolte cadrele juridice, financiare și profesionale care să facă posibilă acțiunea comună a autorităților publice, experților, proprietarilor, investitorilor, întreprinderilor, organizațiilor neguvernamentale și a societății civile;
- c. dezvolte modalități inovatoare pentru ca autoritățile publice să coopereze cu alți actori;
- d. respecte și să încurajeze inițiativele voluntare care completează rolurile autorităților publice;

Ștampilă indescifrabilă

- e. încurajeze organizațiile neguvernamentale preocupate de conservarea patrimoniului să acționeze în interesul public.

Articolul 12. - Accesul la patrimoniul cultural și participarea democratică

Părțile se angajează să:

- a. încurajeze pe fiecare să participe la:
- procesul de identificare, studiu, interpretare, protejare, conservare și prezentare a patrimoniului cultural;
 - reflecția și dezbateră publică asupra oportunităților și provocărilor pe care le reprezintă patrimoniul cultural;
- b. ia în considerare valoarea pe care fiecare comunitate de patrimoniu o asociază patrimoniului cultural cu care se identifică;
- c. recunoască rolul organizațiilor de voluntariat atât ca parteneri în activități, cât și drept critici constructivi ai politicilor de patrimoniu cultural;
- d. ia măsuri pentru îmbunătățirea accesului la patrimoniu, în special în rândul tinerilor și al persoanelor defavorizate, pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la valoarea acestuia, necesitatea menținerii și conservării acestuia și beneficiile care pot fi obținute din acesta.

Articolul 13 – Patrimoniu cultural și cunoaștere

Părțile se angajează să:

- a. faciliteze includerea dimensiunii patrimoniului cultural la toate nivelurile de educație, nu neapărat ca subiect de studiu în sine, ci ca sursă fertilă pentru studii în alte discipline;
- b. consolideze legătura dintre educația în domeniul patrimoniului cultural și formarea profesională continuă;
- c. încurajeze cercetarea interdisciplinară privind patrimoniul cultural, comunitățile de patrimoniu, mediul și relațiile dintre acestea;
- d. încurajeze formarea profesională continuă și schimbul de cunoștințe și competențe, atât în interiorul, cât și în afara sistemului educațional.

Articolul 14 - Patrimoniu cultural și societatea informațională

Părțile se angajează să dezvolte utilizarea tehnologiei digitale pentru a îmbunătăți accesul la patrimoniul cultural și beneficiile care decurg din acesta prin:

- a. încurajarea inițiativelor care promovează calitatea conținuturilor și se străduiesc să asigure diversitatea limbilor și culturilor în societatea informațională;
- b. sprijinirea standardelor compatibile la nivel internațional pentru studiul, conservarea, punerea în valoare și securitatea patrimoniului cultural, combătând în același timp traficul ilicit de bunuri culturale;
- c. încercarea de a rezolva obstacolele din calea accesului la informații referitoare la patrimoniul cultural, în special în scopuri educaționale, protejând în același timp drepturile de proprietate intelectuală;
- d. recunoașterea că realizarea de conținuturi digitale legate de patrimoniu nu ar trebui să prejudicieze conservarea patrimoniului existent.

Ștampilă indescifrabilă

Secțiunea IV - Monitorizare și cooperare

Articolul 15 - Angajamentele Părților

Părțile se angajează să:

- a. dezvolte, prin intermediul Consiliului Europei, o funcție de monitorizare care să acopere legislațiile, politicile și practicile referitoare la patrimoniul cultural, în concordanță cu principiile stabilite prin prezenta Convenție;
- b. mențină, să dezvolte și să contribuie cu date la un sistem de informații partajat, accesibil publicului, care facilitează evaluarea modului în care fiecare Parte își îndeplinește angajamentele asumate prin prezenta Convenție.

Articolul 16 - Mecanismul de monitorizare

- a. Comitetul Miniștrilor, în conformitate cu articolul 17 din Statutul Consiliului Europei, va desemna un comitet corespunzător sau un comitet existent pentru monitorizarea aplicării Convenției, care va fi autorizat să stabilească reguli pentru desfășurarea activității sale;
- b. Comitetul desemnat:
 - va stabili regulile de procedură, după caz;
 - va gestiona sistemul informațional comun menționat la articolul 15, menținând o imagine de ansamblu asupra mijloacelor prin care este îndeplinit fiecare angajament din prezenta Convenție;
 - la cererea uneia sau mai multor Părți, va emite un aviz consultativ cu privire la orice problemă legată de interpretarea Convenției, luând în considerare toate instrumentele juridice ale Consiliului Europei;
 - la inițiativa uneia sau mai multor Părți, va efectua o evaluare a oricărui aspect al punerii în aplicare a Convenției de către acestea;
 - va încuraja aplicarea trans-sectorială a prezentei Convenții prin colaborarea cu alte comitete și participarea la alte inițiative ale Consiliului Europei;
 - va raporta Comitetului Miniștrilor cu privire la activitățile sale.

Comitetul poate implica experți și observatori în activitatea sa.

Articolul 17 - Cooperarea în activitățile ulterioare

Părțile se angajează să coopereze între ele și prin Consiliul Europei în realizarea scopurilor și principiilor prezentei Convenții și în special în promovarea recunoașterii patrimoniului comun al Europei prin:

- a. stabilirea strategiilor de colaborare pentru a răspunde priorităților identificate prin procesul de monitorizare;
- b. promovarea activităților multilaterale și transfrontaliere și dezvoltarea rețelilor de cooperare regională în vederea implementării acestor strategii;
- c. schimbul, dezvoltarea, codificarea și asigurarea diseminării bunelor practici;
- d. informarea publicului cu privire la scopurile și implementarea prezentei Convenții.

Oricare dintre Părți poate, de comun acord, să încheie aranjamente financiare pentru a facilita cooperarea internațională.

Stampilă indescifrabilă

Secțiunea V - Clauze finale

Articolul 18 - Semnarea și intrarea în vigoare

- a. Prezentă Convenție este deschisă spre semnare de către Statele membre ale Consiliului Europei.
- b. Aceasta este supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare se depun la Secretarul General al Consiliului Europei.
- c. Prezentă Convenție va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de trei luni de la data la care zece State membre ale Consiliului Europei și-au exprimat consimțământul de a fi legate de Convenție în conformitate cu dispozițiile din paragraful anterior.
- d. Aceasta va intra în vigoare pentru orice Stat semnatar care își exprimă ulterior consimțământul de a fi legat de acesta în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de trei luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

Articolul 19 - Aderare

- a. După intrarea în vigoare a prezentei Convenții, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei poate invita orice Stat nemembru al Consiliului Europei, precum și Comunitatea Europeană, să adere la prezentă Convenție printr-o decizie luată de majoritate, prevăzută la articolul 20.d din Statutul Consiliului Europei și prin votul unanim al reprezentanților Statelor contractante îndreptățite să facă parte din Comitetul de Miniștri.
- b. Pentru orice Stat care aderă, sau pentru Comunitatea Europeană, în caz de aderare, Convenția va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de trei luni de la data depunerii instrumentului de aderare la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 20 - Aplicare teritorială

- a. Orice Stat poate, la momentul semnării sau la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, să specifice teritoriul sau teritoriile cărora li se va aplica prezentă Convenție.
- b. Orice Stat poate, la orice dată ulterioară, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentei Convenții la orice alt teritoriu specificat în declarație. Convenția intră în vigoare, în ceea ce privește acest teritoriu, în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data primirii declarației de către Secretarul General.
- c. Orice declarație făcută în temeiul celor două paragrafe precedente poate fi retrasă, cu privire la orice teritoriu specificat în această declarație, prin notificare adresată Secretarului General. Retragera intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de șase luni de la data primirii notificării de către Secretarul General.

Articolul 21 - Denunțare

- a. Orice Parte poate, în orice moment, să denunțe prezentă Convenție prin notificarea Secretarului General al Consiliului Europei.

Stampilă indescifrabilă

- b. Denunțarea va avea efect din prima zi a lunii care urmează după o perioadă de șase luni de la primirea notei de către Secretarul General.

Articol 22 - Amendamente

- a. Orice Parte și comitetul menționat la articolul 16 pot propune amendamente la prezenta Convenție.
- b. Orice propunere de modificare va fi notificată Secretarului General al Consiliului Europei, care o va comunica Statelor membre ale Consiliului Europei, celorlalte Părți și oricărui Stat nemembru și Comunității Europene invitate să adere la prezenta Convenție în conformitate cu prevederile articolului 19.
- c. Comitetul examinează orice amendament propus și înaintează Comitetului Miniștrilor spre adoptare textul adoptat cu o majoritate de trei sferturi din reprezentanții Părților. După adoptarea sa de către Comitetul de Miniștri cu majoritatea prevăzută la articolul 20.d din Statutul Consiliului Europei și cu votul unanim al Statelor Părți cu drept de a ocupa locuri în Comitetul de Miniștri, textul va fi transmis părților spre acceptare.
- d. Orice amendament intră în vigoare cu privire la Părțile care l-au acceptat, în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de trei luni de la data la care zece State membre ale Consiliului Europei l-au informat pe Secretarul General cu privire la acceptarea lor. În ceea ce privește orice Parte care îl acceptă ulterior, o astfel de modificare va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de trei luni de la data la care partea menționată a informat Secretarul General despre acceptarea sa.

Articol 23 - Notificări

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica Statele membre ale Consiliului Europei, orice Stat care a aderat sau care a fost invitat să adere la prezenta Convenție și Comunitatea Europeană care a aderat sau a fost invitată să adere, despre:

- a. orice semnătură;
- b. depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare;
- c. orice dată de intrare în vigoare a prezentei Convenții în conformitate cu prevederile articolelor 18, 19 și 20;
- d. orice modificare propusă la prezenta Convenție în conformitate cu prevederile articolului 22, precum și data intrării în vigoare a acestora;
- e. orice alt act, declarație, notificare sau comunicare referitoare la prezenta Convenție.

Ștampilă indescifrabilă

Drept care, subsemnații, pe deplin autorizați, au semnat prezenta Convenție, Adoptată la Faro, la 27 octombrie 2005, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate către fiecare Stat membru al Consiliului Europei și către orice Stat sau Comunitatea Europeană Invitată să adere la acesta.

O copie legalizată a unicului document original, în limba engleză și în franceză, depusă în arhivele Consiliului Europei.

Strasbourg, 3 aprilie 2006

Directorul General pentru Afaceri Juridice al Consiliului Europei,
Guy DE VEL

Semnătură indescifrabilă

Stampilă și semnătură indescifrabile
Copie certificată a exemplarului deținut de MAE
Corina Badea, Director

Direcția Tratatelor Internaționale
Ministerul Afacerilor Externe

Subsemnata, ILIE V. BIANCA GABRIELA, interpret și traducător autorizat pentru limba/limbile străină/străine italiană, engleză, franceză, în temeiul autorizației nr. 36677 din data de 7.05.2014, eliberată de Ministerul Justiției din România, certifică exactitatea traducerii efectuate din limbile engleză și franceză în limba română, că textul prezentat a fost tradus complet, fără omisiuni, și că, prin traducere, înscrisului nu i-au fost denaturate conținutul și sensul.

INTERPRET ȘI TRADUCĂTOR AUTORIZAT
ILIE BIANCA GABRIELA

Logo Consiliul Europei

Proces-verbal de semnare

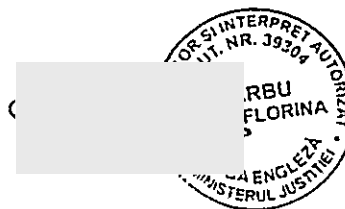
în numele României,
a Convenției Cadru a Consiliului Europei privind valoarea
patrimoniului cultural pentru societate

Pe data de șaptesprezece februarie două mii douăzeci și cinci, la sediul Consiliului Europei la Strasbourg, Ion JINGA, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar, Reprezentant Permanent al României pe lângă Consiliul Europei, investit cu puteri depline în numele Guvernului său, a semnat Convenția Cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (CETS nr. 199), care a fost deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, la Faro, pe data de 27 octombrie 2005.

Drept care prezentul proces-verbal a fost întocmit și semnat de Ion JINGA și de Bjørn BERGE, Secretar General Adjunct al Consiliului Europei, în două exemplare, dintre care unul va fi înmănat Reprezentantului Permanent al României, iar celălalt va fi depus în Arhivele Consiliului Europei.

Reprezentant Permanent al României
pe lângă Consiliul Europei
Semnătură indescifrabilă
Ion JINGA

Secretar General Adjunct
al Consiliului Europei
Semnătură indescifrabilă
Bjørn BERGE

COUNCIL OF EUROPE FRAMEWORK
CONVENTION ON THE VALUE OF
CULTURAL HERITAGE FOR SOCIETY

CONVENTION-CADRE
DU CONSEIL DE L'EUROPE
SUR LA VALEUR DU PATRIMOINE CULTUREL
POUR LA SOCIÉTÉ

Preamble

The member States of the Council of Europe, Signatories hereto,

Considering that one of the aims of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members for the purpose of safeguarding and fostering the ideals and principles, founded upon respect for human rights, democracy and the rule of law, which are their common heritage;

Recognising the need to put people and human values at the centre of an enlarged and cross-disciplinary concept of cultural heritage;

Emphasising the value and potential of cultural heritage wisely used as a resource for sustainable development and quality of life in a constantly evolving society;

Recognising that every person has a right to engage with the cultural heritage of their choice, while respecting the rights and freedoms of others, as an aspect of the right freely to participate in cultural life enshrined in the United Nations Universal Declaration of Human Rights (1948) and guaranteed by the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966);

Convinced of the need to involve everyone in society in the ongoing process of defining and managing cultural heritage;

Convinced of the soundness of the principle of heritage policies and educational initiatives which treat all cultural heritages equitably and so promote dialogue among cultures and religions;

Referring to the various Instruments of the Council of Europe, in particular the European Cultural Convention (1954), the Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe (1985), the European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (1992, revised) and the European Landscape Convention (2000);

Convinced of the importance of creating a pan-European framework for co-operation in the dynamic process of putting these principles into effect;

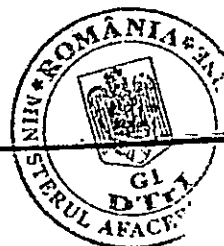
Have agreed as follows:

Section I – Aims, definitions and principles

Article 1 – Aims of the Convention

The Parties to this Convention agree to:

- a recognise that rights relating to cultural heritage are inherent in the right to participate in cultural life, as defined in the Universal Declaration of Human Rights;

- b recognise individual and collective responsibility towards cultural heritage;
- c emphasise that the conservation of cultural heritage and its sustainable use have human development and quality of life as their goal;
- d take the necessary steps to apply the provisions of this Convention concerning:
 - the role of cultural heritage in the construction of a peaceful and democratic society, and in the processes of sustainable development and the promotion of cultural diversity;
 - greater synergy of competencies among all the public, institutional and private actors concerned.

Article 2 – Definitions

For the purposes of this Convention,

- a cultural heritage is a group of resources inherited from the past which people identify, independently of ownership, as a reflection and expression of their constantly evolving values, beliefs, knowledge and traditions. It includes all aspects of the environment resulting from the interaction between people and places through time;
- b a heritage community consists of people who value specific aspects of cultural heritage which they wish, within the framework of public action, to sustain and transmit to future generations.

Article 3 – The common heritage of Europe

The Parties agree to promote an understanding of the common heritage of Europe, which consists of:

- a all forms of cultural heritage in Europe which together constitute a shared source of remembrance, understanding, identity, cohesion and creativity, and
- b the ideals, principles and values, derived from the experience gained through progress and past conflicts, which foster the development of a peaceful and stable society, founded on respect for human rights, democracy and the rule of law.

Article 4 – Rights and responsibilities relating to cultural heritage

The Parties recognise that:

- a everyone, alone or collectively, has the right to benefit from the cultural heritage and to contribute towards its enrichment;
- b everyone, alone or collectively, has the responsibility to respect the cultural heritage of others as much as their own heritage, and consequently the common heritage of Europe;
- c exercise of the right to cultural heritage may be subject only to those restrictions which are necessary in a democratic society for the protection of the public interest and the rights and freedoms of others.

Article 5 – Cultural heritage law and policies

The Parties undertake to:

- a recognise the public interest associated with elements of the cultural heritage in accordance with their importance to society;

- b enhance the value of the cultural heritage through its identification, study, interpretation, protection, conservation and presentation,
- c ensure, in the specific context of each Party, that legislative provisions exist for exercising the right to cultural heritage as defined in Article 4;
- d foster an economic and social climate which supports participation in cultural heritage activities;
- e promote cultural heritage protection as a central factor in the mutually supporting objectives of sustainable development, cultural diversity and contemporary creativity;
- f recognise the value of cultural heritage situated on territories under their jurisdiction, regardless of its origin;
- g formulate integrated strategies to facilitate the implementation of the provisions of this Convention.

Article 6 – Effects of the Convention

No provision of this Convention shall be interpreted so as to:

- a limit or undermine the human rights and fundamental freedoms which may be safeguarded by international instruments, in particular, the Universal Declaration of Human Rights and the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;
- b affect more favourable provisions concerning cultural heritage and environment contained in other national or international legal instruments;
- c create enforceable rights.

Section II – Contribution of cultural heritage to society and human development

Article 7 – Cultural heritage and dialogue

The Parties undertake, through the public authorities and other competent bodies, to:

- a encourage reflection on the ethics and methods of presentation of the cultural heritage, as well as respect for diversity of interpretations;
- b establish processes for conciliation to deal equitably with situations where contradictory values are placed on the same cultural heritage by different communities;
- c develop knowledge of cultural heritage as a resource to facilitate peaceful co-existence by promoting trust and mutual understanding with a view to resolution and prevention of conflicts;
- d integrate these approaches into all aspects of lifelong education and training.

Article 8 – Environment, heritage and quality of life

The Parties undertake to utilise all heritage aspects of the cultural environment to:

- a enrich the processes of economic, political, social and cultural development and land-use planning, resorting to cultural heritage impact assessments and adopting mitigation strategies where necessary;

- b promote an integrated approach to policies concerning cultural, biological, geological and landscape diversity to achieve a balance between these elements;
- c reinforce social cohesion by fostering a sense of shared responsibility towards the places in which people live;
- d promote the objective of quality in contemporary additions to the environment without endangering its cultural values.

Article 9 – Sustainable use of the cultural heritage

To sustain the cultural heritage, the Parties undertake to:

- a promote respect for the integrity of the cultural heritage by ensuring that decisions about change include an understanding of the cultural values involved;
- b define and promote principles for sustainable management, and to encourage maintenance;
- c ensure that all general technical regulations take account of the specific conservation requirements of cultural heritage;
- d promote the use of materials, techniques and skills based on tradition, and explore their potential for contemporary applications;
- e promote high-quality work through systems of professional qualifications and accreditation for individuals, businesses and institutions.

Article 10 – Cultural heritage and economic activity

In order to make full use of the potential of the cultural heritage as a factor in sustainable economic development, the Parties undertake to:

- a raise awareness and utilise the economic potential of the cultural heritage;
- b take into account the specific character and interests of the cultural heritage when devising economic policies; and
- c ensure that these policies respect the integrity of the cultural heritage without compromising its inherent values.

Section III – Shared responsibility for cultural heritage and public participation

Article 11 – The organisation of public responsibilities for cultural heritage

In the management of the cultural heritage, the Parties undertake to:

- a promote an integrated and well-informed approach by public authorities in all sectors and at all levels;
- b develop the legal, financial and professional frameworks which make possible joint action by public authorities, experts, owners, investors, businesses, non-governmental organisations and civil society;
- c develop innovative ways for public authorities to co-operate with other actors;
- d respect and encourage voluntary initiatives which complement the roles of public authorities;

- e encourage non-governmental organisations concerned with heritage conservation to act in the public interest.

Article 12 – Access to cultural heritage and democratic participation

The Parties undertake to:

- a encourage everyone to participate in:
 - the process of identification, study, interpretation, protection, conservation and presentation of the cultural heritage ;
 - public reflection and debate on the opportunities and challenges which the cultural heritage represents;
- b take into consideration the value attached by each heritage community to the cultural heritage with which it identifies;
- c recognise the role of voluntary organisations both as partners in activities and as constructive critics of cultural heritage policies;
- d take steps to improve access to the heritage, especially among young people and the disadvantaged, in order to raise awareness about its value, the need to maintain and preserve it, and the benefits which may be derived from it.

Article 13 – Cultural heritage and knowledge

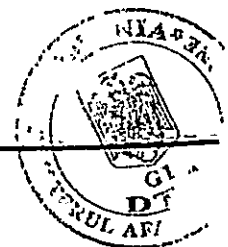
The Parties undertake to:

- a facilitate the inclusion of the cultural heritage dimension at all levels of education, not necessarily as a subject of study in its own right, but as a fertile source for studies in other subjects;
- b strengthen the link between cultural heritage education and vocational training;
- c encourage interdisciplinary research on cultural heritage, heritage communities, the environment and their inter-relationship;
- d encourage continuous professional training and the exchange of knowledge and skills, both within and outside the educational system.

Article 14 – Cultural heritage and the information society

The Parties undertake to develop the use of digital technology to enhance access to cultural heritage and the benefits which derive from it, by:

- a encouraging initiatives which promote the quality of contents and endeavour to secure diversity of languages and cultures in the information society;
- b supporting internationally compatible standards for the study, conservation, enhancement and security of cultural heritage, whilst combating illicit trafficking in cultural property;
- c seeking to resolve obstacles to access to information relating to cultural heritage, particularly for educational purposes, whilst protecting intellectual property rights;
- d recognising that the creation of digital contents related to the heritage should not prejudice the conservation of the existing heritage.

Section IV – Monitoring and co-operation

Article 15 – Undertakings of the Parties

The Parties undertake to:

- a develop, through the Council of Europe, a monitoring function covering legislations, policies and practices concerning cultural heritage, consistent with the principles established by this Convention;
- b maintain, develop and contribute data to a shared information system, accessible to the public, which facilitates assessment of how each Party fulfils its commitments under this Convention.

Article 16 – Monitoring mechanism

- a The Committee of Ministers, pursuant to Article 17 of the Statute of the Council of Europe, shall nominate an appropriate committee or specify an existing committee to monitor the application of the Convention, which will be authorised to make rules for the conduct of its business;
- b The nominated committee shall:
 - establish rules of procedure as necessary;
 - manage the shared information system referred to in Article 15, maintaining an overview of the means by which each commitment under this Convention is met;
 - at the request of one or more Parties, give an advisory opinion on any question relating to the interpretation of the Convention, taking into consideration all Council of Europe legal instruments;
 - on the initiative of one or more Parties, undertake an evaluation of any aspect of their implementation of the Convention;
 - foster the trans-sectoral application of this Convention by collaborating with other committees and participating in other initiatives of the Council of Europe;
 - report to the Committee of Ministers on its activities.

The committee may involve experts and observers in its work.

Article 17 – Co-operation in follow-up activities

The Parties undertake to co-operate with each other and through the Council of Europe in pursuing the aims and principles of this Convention, and especially in promoting recognition of the common heritage of Europe, by:

- a putting in place collaborative strategies to address priorities identified through the monitoring process;
- b fostering multilateral and transfrontier activities, and developing networks for regional co-operation in order to implement these strategies;
- c exchanging, developing, codifying and assuring the dissemination of good practices;
- d informing the public about the aims and implementation of this Convention.

Any Parties may, by mutual agreement, make financial arrangements to facilitate international co-operation.

Section V – Final clauses

Article 18 – Signature and entry into force

- a This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe.
- b It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- c This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which ten member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- d In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 19 – Accession

- a After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council of Europe, and the European Community, to accede to the Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- b In respect of any acceding State, or the European Community in the event of its accession, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 20 – Territorial application

- a Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- b Any State may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- c Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 21 – Denunciation

- a Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

- b Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 22 – Amendments

- a Any Party, and the committee mentioned in Article 16, may propose amendments to this Convention.
- b Any proposal for amendment shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe, who shall communicate it to the member States of the Council of Europe, to the other Parties, and to any non-member State and the European Community invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 19.
- c The committee shall examine any amendment proposed and submit the text adopted by a majority of three-quarters of the Parties' representatives to the Committee of Ministers for adoption. Following its adoption by the Committee of Ministers by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by the unanimous vote of the States Parties entitled to hold seats in the Committee of Ministers, the text shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- d Any amendment shall enter into force in respect of the Parties which have accepted it, on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date on which ten member States of the Council of Europe have informed the Secretary General of their acceptance. In respect of any Party which subsequently accepts it, such amendment shall enter into force on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date on which the said Party has informed the Secretary General of its acceptance.

Article 23 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State which has acceded or been invited to accede to this Convention, and the European Community having acceded or been invited to accede, of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with the provisions of Articles 18, 19 and 20;
- d any amendment proposed to this Convention in accordance with the provisions of Article 22, as well as its date of entry into force;
- e any other act, declaration, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Faro, this 27th day of October 2005, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State or the European Community invited to accede to it.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Faro, le 27 octobre 2005, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe et à tout Etat ou la Communauté européenne invité à adhérer à celle-ci.

Certified a true copy of the sole original document, in English and in French, deposited in the archives of the Council of Europe.

Copie certifiée conforme à l'exemplaire original unique en langues française et anglaise, déposé dans les archives du Conseil de l'Europe.

Strasbourg, 3 *sept* 2006

The Director General of Legal Affairs
of the Council of Europe,

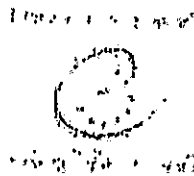
Le Directeur Général des Affaires Juridiques
du Conseil de l'Europe,

Guy DE VEL

Copie certificată pentru conformitate cu
exemplarul deţinut de Ministerul
Afacerilor Externe

Cristina Mezdrea, director

Direcţia Trafic Internaţional
Ministerul Afacerilor Externe

Procès-verbal of signature

on behalf of Romania,
of the Council of Europe Framework
Convention on the Value of Cultural Heritage
for Society.

On the seventeenth day of February, Two thousand and Twenty-Five, at the seat of the Council of Europe in Strasbourg, Mr Ion JINGA, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, Permanent Representative of Romania to the Council of Europe invested with full powers on behalf of his Government, signed the Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society (CETS 199), which was opened for signature by the member States of the Council of Europe, in Faro, on 27 October 2005.

In witness whereof this procès-verbal has been drawn up and signed by Mr Ion JINGA and Mr Bjørn BERGE, Deputy Secretary General of the Council of Europe, in two copies, of which one will be handed to the Permanent Representative of Romania and the other deposited in the Archives of the Council of Europe.

The Permanent Representative
of Romania
to the Council of Europe,

Ion JINGA

The Deputy Secretary General
of the Council of Europe

Bjørn BERGE

De acord,
ION-MARCEL CIOZACU
Prim-ministru al
Guvernului României

Aprob,
KLAUS WERNER IOHANNIS
Președintele României

MEMORANDUM

Avizat: Alina-Ștefania GORGHIU, Ministrul Justiției

Mircea ABRUDEAN, Secretar general al Guvernului, cu rang de ministru

P Marian-Cătălin PREDOIU, Ministrul Afacerilor Interne

Adrian-Ioan VEȘTEA, Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

P Ligia DECA, Ministrul Educației

Bogdan-Gruia IVAN, Ministrul Cercetării Științifice și Digitalizării

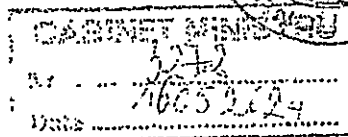
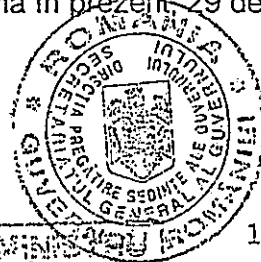
Luminița-Teodora ODOBESCU, Ministrul Afacerilor Externe

De la: Raluca TURCAN, Ministrul Culturii

Tema: Aprobarea semnării de către România a Convenției-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro), adoptată la Faro la 27 octombrie 2005

1. Elemente de context, obiectul Convenției și necesitatea acesteia

Convenția de la Faro a fost adoptată de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la data de 13 octombrie 2005 și deschisă spre semnare la Faro (Portugalia) la data de 27 octombrie a aceluiași an. A intrat în vigoare la data de 1 iunie 2011 și, până în prezent, 29 de țări au semnat documentul, dintre care 25 de țări l-au și ratificat.

Aprob,
KLAUS WERNER IOHANNIS
Președintele României

De acord,
ION-MARCEL CIOLACU
Prim-ministru al
Guvernului României

MEMORANDUM

Avizat: Alina-Ștefania GORGHIU, Ministrul Justiției

Mircea ABRUDEAN, Secretar general al Guvernului, cu rang de ministru

Marian-Cătălin PREDOIU, Ministrul Afacerilor Interne

Marcel-Ioan BOLOȘ, Ministrul interimar al Dezvoltării, Lucrărilor Publice și
Administrației

Ligia DECA, Ministrul Educației

Bogdan-Gruia IVAN, Ministrul Cercetării, Inovării și Digitalizării

Luminița-Teodora ODOBESCU, Ministrul Afacerilor Externe

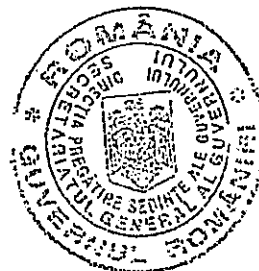
De la: Raluca TURCAN, Ministrul Culturii

Tema: Aprobarea semnării de către România a *Convenției-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro)*, adoptată la Faro la 27 octombrie 2005

1. Elemente de context, obiectul Convenției și necesitatea acesteia

Convenția de la Faro a fost adoptată de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la data de 13 octombrie 2005 și deschisă spre semnare la Faro (Portugalia) la data de 27 octombrie a aceluiași an. A intrat în vigoare la data de 1 iunie 2011 și, până în prezent, 29 de țări au semnat documentul, dintre care 25 de țări l-au și ratificat.

Convenția de la Faro are mai multe principii directoare, și anume:

- a. Moștenirea culturală este un mijloc și nu un scop;
- b. Implicarea grupurilor și a organizațiilor, luând în considerare diferite medii, responsabilități și capacități ale fiecărui grup sau organizație;
- c. Patrimoniul cultural se referă la relația dintre oameni și locuri, precum și la sentimentul de apartenență;
- d. Coeziunea socială poate fi consolidată prin crearea unei responsabilități comune față de patrimoniul cultural;
- e. Patrimoniul cultural poate contribui la protejarea și menținerea diversității culturale și a specificului locului într-un moment de standardizare.

Obiectivele Convenției se referă la:

- a. Recunoașterea faptului că dreptul la patrimoniul cultural este inerent dreptului de a participa la viața culturală, așa cum este definit în *Declarația Universală a Drepturilor Omului*;
- b. Recunoașterea responsabilității individuale și colective față de patrimoniul cultural;
- c. Punerea în valoare a importanței conservării patrimoniului cultural și a utilizării lui durabile pentru dezvoltarea umană și calitatea vieții;
- d. Întreprinderea măsurilor necesare pentru aplicarea dispozițiilor Convenției în ceea ce privește:
 - aportul patrimoniului cultural în edificarea unei societăți pașnice și democratice atât în procesul de dezvoltare durabilă, cât și de promovare a diversității culturale;
 - asigurarea celei mai bune sinergii a competențelor dintre toți actorii publici, instituționali și privați implicați.

Convenția privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Faro, 2005) adoptată de Consiliul Europei, conturează un cadru pentru definirea rolului societății civile în procesul decizional și de gestionare a patrimoniului cultural, și încurajează cetățenii să recunoască importanța obiectivelor și siturilor de patrimoniu cultural prin semnificațiile și valorile pe care le reprezintă acestea pentru ei.

Convenția de la Faro subliniază aspecte importante ale patrimoniului cultural deoarece se referă la drepturile omului și democrație, promovează o mai bună înțelegere a patrimoniului și a relației patrimoniului cu diverse comunități și cu societatea în general, în prezent, participarea cetățenilor fiind o obligație etică și o necesitate politică.

Convenția prezintă o definiție îmbunătățită a patrimoniului în sensul creării unor noi modalități de a asigura sustenabilitatea acestuia, semnalând faptul că protejarea patrimoniului nu ține doar de o abordare „de sus în jos”, implementată de către administrația centrală a statului, ci și de una „de jos în sus”, prin implicarea comunităților locale. Prin această abordare, pot apărea comunități de patrimoniu, cu unele atribuții în ceea ce privește gestionarea comună a bunurilor culturale.

În ceea ce privește îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 15 alin. (1) lit. a) și b), precum și art. 15 alin. (2) lit. b) din Legea tratatelor nr. 590/2003, facem precizarea că nu au fost identificate date privind istoricul unor eventuale negocieri sau elementele de mandat cu privire la adoptarea *Convenției de la Faro*. În prezent, *Convenția de la Faro* este un

document internațional adoptat, care a fost deschis spre semnare, și care se poate accepta în forma agreată la nivel internațional.

Motivarea necesității semnării și ratificării ulterioare a Convenției de la Faro

Ratificarea Convenției-cadru nu se referă primordial la îndeplinirea unor condiții sau a unor ținte, ci la a activa în spiritul Convenției, punând accentul pe procesul de generare a rezultatelor. Pentru România, ratificarea Convenției va avea un impact deosebit, procesul de implementare va contribui la protejarea patrimoniului prin o apreciere mai aprofundată a acestuia de către comunități, prin înțelegerea patrimoniului și grija față de acesta, prin contribuția comunităților la gestiunea patrimoniului, prin sentimentul de mândrie și apartenență.

Majoritatea articolelor Convenției tratează patrimoniul cultural ca resursă pentru sustenabilitate socială și economică, o temă actuală și importantă în sectorul managementului cultural. Din această perspectivă, semnarea și ratificarea Convenției va contribui la explorarea și lărgirea cadrului necesar pentru crearea unor instrumente și metodologii în managementul patrimoniului cultural.

Nu în ultimul rând, contribuie la atingerea obiectivului 11 din *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României*, aliniată cerințelor *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*. Agenda menționează cultura atât ca dimensiune transversală în relație cu societăți pașnice și favorabile incluziunii, cât și ca dimensiune directă, în contextul dezvoltării orașelor și comunităților durabile.

Semnarea și ratificarea Convenției va oferi României posibilitatea de a lucra în colaborare cu alte țări pentru implementare, cu sprijinul Consiliului Europei. Convenția este concepută pentru a inspira o varietate de activități, fiecare stat membru UE putând îmbunătăți ulterior guvernanta, fără să fie necesară „reinventarea” politicilor existente.

Ratificarea Convenției este motivată și de faptul că beneficiul internațional global al convenției este mai mare decât potențialul interes de a nu ratifica. Până în prezent, Convenția de la Faro a fost ratificată și de state a căror istorie recentă a implicat conflicte din punct de vedere politic și cultural. Prin urmare, implementarea principiilor directe și a obiectivelor convenției vor contribui la menținerea păcii și prevenirea conflictelor, iar semnarea și ratificarea acestui instrument internațional pot fi inclusiv considerate un act de solidaritate cu respectivele țări.

De asemenea, este necesară echilibrarea acțiunilor instituțiilor statului, ale autorităților locale și ale societății civile în gândirea și orchestrarea de acțiuni integrate, individuale sau comune, în domeniul patrimoniului cultural. O serie de proiecte recunoscute inclusiv la nivel internațional ca relevante pentru *Convenția de la Faro* se derulează de aproximativ 10 ani în țara noastră, în principal prin eforturi ale societății civile, cu sprijin din partea autorităților. Pentru a echilibra acțiunea instituțională și cea privată în domeniul patrimoniului, unul dintre cele mai utile instrumente conceptuale și practice este *Convenția de la Faro*.

Acțiuni anterioare ale Institutului Național al Patrimoniului (INP) în sprijinul semnării și ratificării Convenției

În perioada 14-15 octombrie 2021, în colaborare cu Ministerul Culturii și cu concursul și finanțarea Consiliului Europei, în cooperare cu Uniunea Europeană, INP a organizat la București Seminarul Regional pentru promovarea Convenției-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro), în cadrul proiectului *The Faro Way: enhanced participation in cultural heritage*. Cu această ocazie, Ministerul Culturii a arătat disponibilitatea de a iniția procesul intern privind semnarea și ratificarea *Convenției de la Faro*, unul dintre instrumentele esențiale dezvoltate de Consiliul Europei pentru protejarea integrată și durabilă a patrimoniului. Conținutul și vizibilitatea seminarului au fost de un foarte bun nivel, atât în context intern, cât și internațional, una dintre concluzii fiind că este recomandată semnarea cât mai curând a Convenției de către România.

Un seminar similar a fost organizat în 2018 de Consiliul Europei la Făgăraș, în colaborare cu Consiliul Județean Brașov și primăriile din zonă.

De asemenea, INP, prin managerul său, a participat la două alte Seminarii Regionale europene, în 2016 la Veneția și în 2017 la Bilbao, subliniind apoi, în respectivele rapoarte înaintate către Ministerul Culturii, importanța semnării Convenției de către România și propunând inițierea demersurilor interne oficiale în acest sens.

Proiecte deja implementate și inițiative care se aliniază prevederilor Convenției

Un prim exemplu de implementare a *Convenției de la Faro* în România prezentat în cadrul evenimentelor tematice organizate de Consiliul Europei au fost acțiunile întreprinse de comunitatea din satul Viscri, jud. Brașov. Membrii comunității au agreat un „acord social” prin care sunt trasate coordonatele dezvoltării pe baza resursei excepționale reprezentată de patrimoniul cultural al satului (satul Viscri face parte din poziția serială „Sate cu biserici fortificate din Transilvania”, înscrisă în Lista Patrimoniului Mondial). Printre acestea se pot enumera: realizarea unei parcări la intrarea în sat pentru vizitatori astfel încât să fie diminuată supra-aglomerarea turistică și protejat peisajul rural, explorarea gastronomiei locale, utilizarea exclusivă a produselor locale în cadrul „slow-food” etc.

<https://historia.ro/sectiune/travel/satul-viscri-o-comoara-transilvana-581000.html>

Europa Nostra, cea mai mare și cea mai reprezentativă rețea de patrimoniu din Europa, care menține relații strânse cu Uniunea Europeană, Consiliul Europei, UNESCO și alte organisme internaționale, a recunoscut o serie de proiecte de restaurare și conservare care au vizat și componenta socială. Următoarele proiecte au primit premiul pentru implicarea comunității și creșterea conștientizării privind patrimoniul:

- Via Transilvanica a adunat principalele valori ale organizației Tășuleasa Social: voluntariatul, grija față de natură și patrimoniu și comunitatea. „Drumul care unește”

este în primul rând un proiect social, prin care comunități întregi care se aflau pe cale de dispariție au primit un nou sens și o posibilitate de dezvoltare economică printr-un turism specific, inclusiv cultural. Ghidul turistic Via Transilvanica a fost realizat de o echipă de documentare dedicată care a parcurs fiecare secțiune a traseului, adunând informații esențiale. Ghidul conține informații referitoare la planificarea călătoriei, elementele esențiale pentru rucsac, hărți detaliate, opțiuni de cazare și descrieri complete ale traseelor, inclusiv repere de patrimoniu, ale faunei și vegetației. ONG-ul Tășuleasa Social a creat o platformă comună solidă care reunește toate părțile interesate implicate, inclusiv drumeții, comunitățile locale și autoritățile. Subliniind valorile de mediu, sociale și de patrimoniu ale traseului, acesta contribuie la dezvoltarea locală durabilă, păstrând și hrănind în același timp moștenirea de-a lungul drumului său și creând o sursă de mândrie locală și internațională.

<https://www.europeanheritageawards.eu/winners/via-transilvanica/>

- Restaurarea bisericii de lemn „Buna Vestire” aflată în cimitirul satului Urși, jud. Vâlcea, a fost realizată cu implicarea strânsă a mai multor parteneri – ONG-uri, universități, muzee, institute de cercetare, Biserica Ortodoxă Română etc. și cu implicarea directă a comunității locale. Juriul a apreciat că restaurarea bisericii „este rezultatul unei practici interdisciplinare exemplare pentru conservarea într-un cadru rural a unei biserici de lemn pictate. Realizată din materiale din peisajul înconjurător, este de o valoare și o frumusețe remarcabilă. Conservarea bisericii de lemn din Urși a avut loc într-o zonă îndepărtată, cu resurse limitate și cu implicarea strânsă a comunității locale. Pe parcursul proiectului, au fost create multe oportunități de schimb de cunoștințe. Proiectul a condus, de asemenea, la o înțelegere locală mai profundă a valorii patrimoniului și la sentimentul de apartenență în rândul comunității locale. Aceasta este o abordare exemplară a conservării clădirilor vulnerabile precum aceasta”. Șantișul de restaurare a funcționat ca spațiu educațional de conștientizare cu privire la valoarea bisericii, tehnica ei de construcție în lemn, tehnica frescei și conținutul iconografiei murale, icoane și iconostas.

<https://www.europeanheritageawards.eu/winners/dragomirna-churches-17th-century-frescoes/>

- Proiectul Ambulanța pentru Monumente a fost lansat în 2016 pentru a salva sute de clădiri de patrimoniu din România printr-o rețea largă de organizații active în acest domeniu. Aceste intervenții de urgență sunt efectuate de experți, studenți și meșteri instruiți pe bază de voluntariat, cu sprijinul comunităților și autorităților locale. Ambulanța pentru Monumente funcționează ca o inițiativă umbrelă, fiecare organizație zonală lucrând ca o franciză și, prin urmare, menținând independența fiecăreia de a lua decizii. Comunitățile lucrează împreună cu voluntarii, găzduindu-i în casele lor și oferind mese. De asemenea, este creată o strânsă cooperare între entități sau actori din domeniul public și privat, unde autoritățile locale și regionale acoperă majoritatea costurilor pentru materiale, în timp ce companiile private și donatorii finanțează materiale, echipamente și instrumente suplimentare. Sute de primari, preoți, consilieri locali și alți reprezentanți ai comunităților locale și-au unit forțele cu voluntarii pentru a reduce distrugerea propriei moșteniri patrimoniale. Acest lucru a crescut conștientizarea comunităților locale cu privire la importanța și valoarea identității culturale și a încurajat sentimentul de gestionare și de apartenență.

<https://www.europeanheritageawards.eu/winners/the-ambulance-for-monuments/>

- Proiectul de restaurare al uimătoarelor fresce de la începutul secolului al XVII-lea din naosul și corul bisericii de la Mănăstirea Dragomirna a primit premiul Europa Nostra pentru Conservare în anul 2014. Frescele înfățișează scene din viața lui Hristos, sfinți, îngeri și o multitudine de scene din iconografia creștină, toate redade într-un stil de vigoare și energie remarcabile. Proiectul a fost realizat de o echipă de 50 de profesioniști și studenți din diverse țări, fiind un exemplu de bună practică privind colaborarea între diferite sectoare.
(<https://www.europeanheritageawards.eu/winners/dragomirna-churches-17th-century-frescoes/>)
- Nu în ultimul rând, incluziunea socială în centrul culturii și implicarea studenților voluntari în transformarea orașului au fost două din prioritățile programului Timișoara – Capitală Europeană a Culturii.

Inițiative ce au inclus explorarea patrimoniului orașului au vizat realizarea de machete 3D și hărți tactile pentru turiștii nevăzători, biciclete tandem pentru experimentare orașului, precum și adaptări pentru accesibilitate în spații culturale, cum ar fi Cinematograful Victoria, Cinema Timiș sau Galeria Bastion 3. Dezvoltarea publicului a presupus în primul rând o transformare a operatorilor culturali, pentru a fi capabili să creeze și să vorbească despre cultură în forme noi, inclusiv dezvoltarea interacțiunii cu persoane care sunt fundamental altfel decât publicul obișnuit în diverse forme sau care au moduri diferite de a percepe lumea și de a participa în comunitate. Acestea au fost criterii pentru anumite apeluri de proiecte astfel încât comunitatea să crească în sensul unei societăți mai incluzive prin explorarea culturii. Perspective, Festivalul Invizibil, Timișoara4all, Portret de Artist, Rețeaua Memoriei sunt doar câteva din proiectele derulate în acest sens.

Un alt capitol al programului Timișoara – Capitală Europeană a Culturii se referă la „Teritorii”, adresându-se explorării unor modalități de îmbunătățire a unor locuri prin activități sociale, prin coagulări de oameni, prin a aduce anumite subiecte în spațiul public și a le răspunde într-un mod colectiv prin diverse instrumente, de la intervenții fizice până la acțe artistice. Proiecte implementate în cadrul „Teritorii” au fost Timișoara verde-albastră, Campus creativ și *Bright Cityscapes*.

2. Finalitatea semnării Convenției și implicațiile asupra obligațiilor juridice și asupra altor angajamente internaționale asumate anterior de partea română, respectiv asupra legislației interne, inclusiv asupra Constituției României, dacă este cazul.

Convenția de la Faro se referă la comunitățile patrimoniale, acele comunități formate din persoane care acordă valoare unor aspecte specifice ale patrimoniului cultural pe care doresc, în cadrul acțiunii publice, să le mențină și să le transmită generațiilor viitoare și la angajamentul părților semnatare de a lua în considerare valoarea atașată moștenirii culturale cu care se identifică diferitele comunități patrimoniale.

În legislația în vigoare în România, pe lângă abordarea „de sus în jos” a protejării patrimoniului cultural, implementată de către administrația centrală a statului (a se vedea,

spre exemplu, procedura de clasare în *Lista Monumentelor Istorice* realizată prin ordine ale ministrului culturii), există și o abordare a protejării patrimoniului cultural „de jos în sus”, prin implicarea comunităților locale [a se vedea posibilitatea identificării în planurile urbanistice generale a unor „construcții cu valoare arhitecturală sau istorică deosebită” - Legea 50/1991, art. 3 alin. (1) lit. b) - altele decât monumentele istorice]. Proiectul *Codului Patrimoniului Cultural*, ca implementare a *Convenției de la Faro*, detaliază și extinde posibilitatea protejării unor valori culturale de către comunitățile locale. Astfel, se instituie regimul juridic de *reper cultural al comunității*, care va proteja un bun cultural material, un peisaj cultural sau un element al patrimoniului cultural imaterial. Regimul este acordat prin hotărâre a consiliului județean sau local, după caz.

Semnarea *Convenției de la Faro* va reprezenta sprijinul formal al actului juridic și al principiilor stipulate.

În acest context, menționăm *Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Patrimoniul Construit, Siturile Istorice și Natura*, Administrația Prezidențială, din septembrie 2009, care face referire la *Convenția de la Faro*. Astfel, «noțiunea de „patrimoniu cultural” este tratată în acest document conform accepțiunii promovate de *Consiliul Europei* prin *Convenția Cadru privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate*, în care este subliniat rolul patrimoniului cultural pentru dezvoltarea unei societăți democratice din perspectiva dezvoltării durabile și a promovării diversității culturale, recunoscând contribuția esențială a acestuia la dezvoltare și la creșterea calității vieții.» De asemenea, *Raportul* propune un principiu general de acțiune pentru o viziune asupra protecției patrimoniului în strânsă legătură cu *Convenția*: „Totodată, ei [n.r. membrii societății] au responsabilitatea de a respecta patrimoniul celorlalți ca pe propriul lor patrimoniu, ținând cont că formele de patrimoniu constituie o sursă comună de memorie, înțelegere reciprocă, identitate, coeziune și creativitate.”

Astfel cum se arată în *Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului în România - Context, Viziune și Obiective - 2019-2029*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 358/2019*, aceasta se întemeiază pe viziunea *Convenției de la Faro* asupra semnificației patrimoniului cultural.

În spiritul *Convenției de la Faro*, *Hotărârea Guvernului nr. 857/2021 pentru aprobarea Regulamentului-cadru și a componenței comitetelor de organizare UNESCO* prevede implicarea comunităților în comitetele de organizare UNESCO.

Semnarea și ratificarea de către România a *Convenției de la Faro* a fost prezentată drept obiectiv în Programul de guvernare (2021-2024), anexă la *Hotărârea Parlamentului României nr. 42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului*.

Viziunea *Convenției de la Faro* este prezentă în proiectul *Strategiei naționale privind protejarea monumentelor istorice* elaborat de Ministerul Culturii.

În ceea ce privește raportul dintre proiectul de lege privind *Codul Patrimoniului Cultural* și *Convenția de la Faro*, facem mențiunea că aceasta a fost luată în considerare în *Hotărârea Guvernului nr. 905/2016 pentru aprobarea tezelor prealabile ale proiectului Codului patrimoniului cultural*. De asemenea, *Convenția de la Faro* se numără printre actele normative analizate în rapoartele de inventariere și analiză a legislației realizate în 2019, disponibile la adresa <https://www.umpcultura.ro/monumente-istorice/doc/983/rezultatele->

proiectului pg 0.htm (a se vedea cel privind Titlul I – Dispoziții generale), ce stau la baza proiectului Codului Patrimoniului Cultural.

Raportul dintre Proiectul de lege privind Codul patrimoniului cultural și Convenția de la Faro

Atât tezele prealabile (încă din 2014), cât și Proiectul de lege pentru Codul patrimoniului cultural integrează în principiile care fundamentează politicile publice în sectorul de referință obiectivele Convenției de la Faro.

Obiectiv (Convenția de la Faro)	Principiu (Proiectul de lege Codul patrimoniului cultural)
Punerea în valoare a importanței conservării patrimoniului cultural și a utilizării lui durabile pentru dezvoltarea umană și calitatea vieții	Art. 2. Principiul resursei non-regenerabile și al dezvoltării durabile Patrimoniul cultural național, ansamblu de valori materiale și imateriale, este o expresie a identității naționale, constituind o resursă non-regenerabilă, fundamentală pentru o dezvoltare durabilă.
Recunoașterea responsabilității individuale și colective față de patrimoniul cultural	Art. 5. Principiul responsabilităților cetățenești echitabile în protejarea patrimoniului cultural Protejarea patrimoniului cultural național, înțeleasă ca activitate de interes public, este responsabilitatea fiecărui cetățean, fără a deveni povară pentru niciunul.
Asigurarea celei mai bune sinergii a competențelor dintre toți actorii publici, instituționali și privați implicați	Art. 3. Principiul interesului public și al responsabilităților statului Protejarea patrimoniului cultural național este de utilitate publică, obiectiv al intereselor de securitate națională și angajează responsabilitatea Statului, așa cum decurge ea din Constituție. Art. 10. Principiul incluziunii și al accesibilității Patrimoniul cultural este fundament al unei societăți incluzive și participative. Art. 8. Principiul specializării Protejarea patrimoniului cultural presupune un complex de acțiuni care necesită înaltă specializare. Art. 9. Principiul educației Protejarea patrimoniului cultural este un obiectiv al formării și educării permanente a cetățenilor.

Implicații referitoare la finalitatea semnării Convenției

Convenția de la Faro este un document internațional care se poate semna în forma agreată la nivel internațional, urmând apoi elaborarea și aprobarea unei legi privind ratificarea *Convenției-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate* și adaptarea ulterioară a cadrului normativ național din domeniul patrimoniului la cerințele Convenției.

Semnarea Convenției nu are implicații asupra altor angajamente internaționale asumate anterior de partea română, respectiv asupra actelor normative naționale sau asupra Constituției României, fiind, în fapt, un element de complementaritate extrem de util pentru acestea.

Demersuri care vor fi desfășurate ulterior semnării și ratificării instrumentului

Pentru implementarea *Convenției*, vor fi necesare demersuri, atât logistice, cât și aliniate principiilor *Convenției*. Printre acestea se pot enumera:

- pregătirea personalului de specialitate din cadrul Direcției Patrimoniu Cultural a Ministerului Culturii și a instituțiilor deconcentrate pentru a cunoaște și aplica principiile și mecanismele prevăzute de *Convenția de la Faro* în politicile publice ale sectorului și în acțiunile ministerului în domeniul patrimoniului cultural;
- includerea principiilor și obiectivelor *Convenției* în strategiile de dezvoltare și în cele sectoriale elaborate la nivel național, regional și local;
- integrarea principiilor *Convenției de la Faro* în cadrul normativ din domeniul patrimoniului (legislație, strategii, instrucțiuni etc.);
- elaborarea unor metodologii specifice de a construi implicarea publică în procesul decizional în domeniul patrimoniului cultural – dialog structurat, mediere și rezolvare a conflictelor în cadrul unor programe sau proiecte etc.;
- crearea/îmbunătățirea programelor de finanțare pentru proiecte în domeniul patrimoniului prin introducerea de activități dezvoltate pe baza componentelor sociale (valorificarea bunurilor de patrimoniu pentru a promova diversitatea, capacitatea comunităților patrimoniale și guvernanta participativă) și pe baza componentelor de cunoaștere și educație.

3. Propuneri

Față de cele de mai sus, propunem:

1. Aprobarea semnării de către România a *Convenției-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro)*, adoptată la Faro la 27 octombrie 2005;

2. Eliberarea deplinelor puteri de semnare de către Ministerul Afacerilor Externe, către E.S. Dl. Ion JINGA, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar, Reprezentant Permanent al României pe lângă Consiliul Europei.

Anexăm *Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro)*, adoptată la Faro la 27 octombrie 2005, în limba română și în limba engleză.

